

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Handelen in zedenzaken

Onderzoek politieopleidingen 2018

Inhoudsopgave

	Samenvatting	3
1	Inleiding	5
1.1	Onderzoek politieopleidingen 2018	6
1.2	Onderzoek Handelen in zedenzaken	7
1.2.1	Toetsingskader	7
1.2.2	Onderzoeksaanpak	9
1.3	Leeswijzer	10
2	De opleiding Handelen in zedenzaken	11
2.1	De zedenrechercheur	11
2.2	De opleiding Handelen in zedenzaken	11
3	Bevindingen en conclusies	13
3.1	Behoeftestelling	13
3.1.1	Kwalitatieve behoeftestelling	13
3.1.2	Kwantitatieve behoeftestelling	13
3.2	Uitvoering van het programma en kwaliteitsborging	14
3.2.1	Uitvoering programma op de Politieacademie	14
3.2.2	Uitvoering praktijkperiode in de eenheid	16
3.2.3	Kwaliteitsborging	16
3.3	Uitvoering van de examinering	17
3.4	Tevredenheid afgestudeerden en leidinggevenden	18
3.4.1	Tevredenheid afgestudeerden	18
3.4.2	Tevredenheid leidinggevenden	18
3.5	Conclusie en aanbevelingen	19
	Bijlagen	
I	Bijlage Analyseschema	20
II	Bijlage Wederhoortabel	22
III	Bijlage Afkortingen	24

Samenvatting

Dit deelonderzoek is een onderdeel van het bredere onderzoek 'Politieopleidingen 2018'. De Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie) richt haar toezicht de komende drie jaar op de hoofdprocessen van de politie.¹ In 2018 ligt de focus op de opsporing. De Inspectie onderzoekt in het kader van 'Politieopleidingen 2018' in twaalf deelonderzoeken, bij dit thema horende opleidingen aan de Politieacademie (PA). Zij maakt hierbij onderscheid tussen een scan en diepgaand onderzoek. De Inspectie onderzocht acht opleidingen door middel van een scan en vier opleidingen diepgaand. Per deelonderzoek maakt de Inspectie een korte terugkoppeling gericht op de managers en uitvoerders van de PA.

De Inspectie selecteerde de opleiding Handelen in zedenzaken (HZZ) voor diepgaand onderzoek. De Inspectie onderzoekt of de opleiding Handelen in zedenzaken aansluit op de praktijk en van voldoende kwaliteit is. Dat wil zeggen: of de opleiding de politiemedewerkers zo optimaal mogelijk voorbereidt op het uitvoeren van hun functie op dit thema. De Inspectie onderzocht hiervoor de kwaliteitsaspecten²; 'Behoeftestelling', 'Uitvoering programma en kwaliteitsborging', 'Uitvoering examinering' en 'Tevredenheid afgestudeerden en leidinggevendenden'. Zij kwam hierbij tot de volgende deelconclusies:

- De opleiding Handelen in zedenzaken is gebaseerd op de kwalitatieve behoeftestelling van de politie. De Politieacademie is niet goed in staat te anticiperen op de kwantitatieve behoeftestelling omdat deze onvolledig is. Tevens kan zij wegens capaciteitstekort niet volledig voldoen aan de kwantitatieve behoeftestelling van de politie.
- De Inspectie is positief over de uitvoering van het programma Handelen in zedenzaken. Aandachtspunten zijn het op orde brengen en houden van de deskundigheid van het docententeam en de uitvoering van het programma in de praktijk. De kwaliteit van de opleiding is op diverse niveaus geborgd.
- De Inspectie is positief over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de examinering. Wel vraagt zij aandacht om de objectiviteit van examinatoren te borgen.

¹ Deze hoofdprocessen zijn opsporing, handhaving en hulpverlening.

² Het toezichtkader politieonderwijs definieert wat de Inspectie verstaat onder kwaliteit. Deze term valt uiteen in een aantal kwaliteitsaspecten. Het toezichtkader met een beschrijving van alle kwaliteitsaspecten is te vinden op de [website van de Inspectie](#).

- Handelen in zedenzaken is een nieuwe opleiding, om die reden is de tevredenheid van afgestudeerden en leidinggevendenden nog niet gemeten. Het is positief dat de Politieacademie voorbereidingen treft deze evaluaties af te nemen zodra de opleiding is afgerond.

De Inspectie komt tot de volgende conclusie over het aansluiten van Handelen in Zedenzaken op de praktijk:

De opleiding 'Handelen in Zedenzaken' voldoet aan de voorwaarden voor aansluiting op de praktijk en bereidt politiemedewerkers voor op het uitvoeren van hun functie.

HZZ is een vernieuwde opleiding die sinds november 2017 wordt aangeboden. De opleiding is met oog voor kwaliteit opgezet. De Inspectie is positief over de aandacht die het team dat deze opleiding verzorgt heeft voor de kwaliteitsborging.

Het feit dat de opleiding nieuw is, brengt in de uitvoering nog enige ontwikkelpunten met zich mee. Zo zal de inzet van praktijkbegeleiders en de objectiviteit van de examinering nog moeten groeien.

De Inspectie ziet een zorgpunt in de kwantiteit en de kwaliteit van het docententeam. Duidelijkheid over kwantitatieve behoeftstelling (voor meerdere jaren) kan de Politieacademie helpen om enerzijds haar capaciteitsbehoefte meer concreet te maken en anderzijds om bij- en omscholingsactiviteiten beter te plannen.

De Inspectie doet de volgende aanbevelingen aan de Politieacademie:

- Breng, in samenwerking met de politie, het proces van de behoeftstelling op orde.
- Draag zorg voor een voldoende kwantitatieve en kwalitatieve personele bezetting, zowel op de Politieacademie als in de eenheden.
- Voorkom dat examinatoren studenten moeten beoordelen die zij ook begeleiden in de praktijkperiode.
- Evalueer de opleiding zo spoedig mogelijk met afgestudeerden en hun leidinggevendenden en pas indien nodig de opleiding aan.

De Inspectie beziet de bevindingen en conclusies van de afzonderlijke opleidingen in samenhang en neemt de eventuele rode draden op in de meta-rapportage 'Jaarbeeld politieonderwijs 2018' en het Jaarbeeld opsporing.

1

Inleiding

Goed politieonderwijs speelt een essentiële rol bij de ontwikkeling van de professionaliteit, het vakmanschap en de weerbaarheid van politiefunctionarissen. De kwaliteit van het politieonderwijs is een belangrijke voorwaarde voor de professionaliteit van de politieorganisatie.

De Inspectie Veiligheid en Justitie (hierna: Inspectie) heeft de wettelijke taak om toezicht te houden op de kwaliteit van het politieonderwijs en de examinering. De doelstelling van het toezicht op het politieonderwijs is inzicht te geven in de kwaliteit van het politieonderwijs en de examinering daarvan, om risico's te signaleren en om de bij het politieonderwijs betrokken organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie eraan bij dat de politiemedewerkers in staat zijn om hun taken in de politiepraktijk op een goede manier te kunnen uitvoeren.

Dit deelonderzoek is een onderdeel van het bredere onderzoek 'Politieopleidingen 2018' en het onderzoek 'Opsporing 2018'. De Inspectie richt haar toezicht de komende drie jaar op de hoofdprocessen van de politie. In 2018 ligt de focus op de opsporing. De Inspectie onderzoekt in het kader van 'Politieopleidingen 2018' in twaalf deelonderzoeken, twaalf bij dit thema horende opleidingen aan de Politieacademie (PA). Zij maakt hierbij onderscheid tussen een scan en diepgaand onderzoek³. De Inspectie onderzocht acht opleidingen door middel van een scan en vier opleidingen diepgaand. Per diepgaand deelonderzoek maakt de Inspectie een korte terugkoppeling gericht op de managers en uitvoerders van de PA. De resultaten van de scans worden teruggekoppeld door middel van een brief. Na afloop van alle deelonderzoeken, analyseert de Inspectie de bevindingen en conclusies van de afzonderlijke scans en diepgaande onderzoeken in samenhang. Eventuele rode draden neemt zij op in de meta-rapportages 'Jaarbeeld politieonderwijs 2018' en 'Jaarbeeld Opsporing', gericht op een bredere doelgroep zoals beleidsmakers bij de PA, de politie, het ministerie van Justitie en Veiligheid, politici en bevoegd gezag.

³ Een scan bestaat uit een documentenanalyse. Een diepgaand onderzoek bestaat uit een documentenanalyse, tweede informatie-uitvraag en interviews. Zie voor meer informatie: [Plan van aanpak onderzoek politieopleidingen 2018](#).

1.1 Onderzoek politieopleidingen 2018

Het onderzoek 'Politieopleidingen 2018' beslaat scans van de opleidingen:

- Verzamelen en verwerken van informatie;
- Analyseren van informatie;
- Heimelijk inwinnen van informatie⁴;
- Basisopleiding Hulpofficier van Justitie;
- Vaste Kern Leidinggevenden – Team Grootschalige Opsporing;
- Forensisch digitaal opsporen in eenvoudige situaties;
- Bedienaar middel opnemen vertrouwelijke communicatie⁵;
- Afname celmateriaal ten behoeve van DNA-onderzoek;

en de volgende diepgaande onderzoeken:

- Module Intake & Service Medewerker;
- Leergang operationele sturing;
- Leergang recherchemedewerker – tactisch rechercheur;
- Handelen in zedenzaken.

De Inspectie baseert deze selectie van opsporingsonderzoeken op de relevantie van de inhoud van de opleiding en het aantal politiemedewerkers dat de opleiding per jaar volgt⁶. Zij heeft zes opleidingen gekozen die aansluiten bij de drie opsporingsthema's die binnen het project opsporing worden onderzocht⁷ en daarnaast zes opleidingen die aansluiten bij actuele ontwikkelingen in het toezicht en in de opsporing.

Met dit onderzoek onderzoekt de Inspectie of de opsporingsopleidingen aansluiten op de praktijk en van voldoende kwaliteit zijn. Dat wil zeggen: of de opleidingen de politiemedewerkers zo optimaal mogelijk voorbereiden op het uitvoeren van hun functie.

⁴ Gezien de vertrouwelijkheid van de inhoud van de opleiding, wordt de terugkoppeling van de opleiding 'Het heimelijk inwinnen van informatie' niet gepubliceerd.

⁵ Gezien de vertrouwelijkheid van de inhoud van de opleiding, wordt de terugkoppeling van de opleiding 'Bedienaar middel opnemen vertrouwelijke communicatie' niet gepubliceerd.

⁶ Hoe meer politiemedewerkers de opleiding volgen, hoe groter de impact op de kwaliteit van de taakuitvoering zal zijn als de opleiding niet aansluit op de praktijk. De Inspectie richt zich in dit onderzoek op de opleidingen die meer dan 30 politiemedewerkers per jaar opleiden.

⁷ 'Intelligence', 'toewijzing en selectie' en 'sturing', zie Plan van Aanpak 'Project Opsporing'.

1.2 Onderzoek Handelen in zedenzaken

Deze terugkoppeling geeft de bevindingen en conclusies weer van het diepgaande deelonderzoek van de Inspectie naar de opleiding Handelen in zedenzaken. Met dit onderzoek wil de Inspectie de volgende vraag beantwoorden:

'In hoeverre bereidt de opleiding Handelen in zedenzaken de politiemedewerkers die werken in het opsporingsproces voor op het uitvoeren van hun functie?'

1.2.1 Toetsingskader

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden, kijkt de Inspectie naar het proces dat de politiemedewerker als startend student of cursist doorloopt, met als doel het beroep op het gewenste niveau te kunnen beoefenen. Binnen dit proces onderscheidt zij de input, throughput, output en outcome. Dit doet zij aan de hand van de volgende kwaliteitsaspecten⁸:

- Behoeftestelling (input);
- Uitvoering programma en kwaliteitsborging (throughput);
- Uitvoering examinering (output);
- Tevredenheid afgestudeerden en leidinggevenden (outcome).

Input betreft de informatie die de PA krijgt om haar opleiding op te baseren: de behoeftestelling van de politie. Het politieonderwijs moet zijn gebaseerd op een vraag van de politie: zowel kwalitatief (type, inhoud en niveau) als kwantitatief (aantal studenten). De politie maakt dit aan de PA kenbaar door middel van een behoeftestelling. Volgens het Besluit beheer politie artikel 45a verstrekt de korpschef van de politie jaarlijks uiterlijk op 1 maart aan de directeur van de PA de behoeftestelling aan politieonderwijs, onderzoek en kennis van de politie voor het begrotingsjaar en de vier daaropvolgende jaren. De Inspectie beantwoordt hier de volgende onderzoeksvragen op de volgende wijze:

1. *In hoeverre is het onderwijsaanbod van de Politieacademie gebaseerd op de door de politie aangegeven kwalitatieve behoefte?*

De PA toont aan de kwalitatieve behoeftestelling van de politie te hebben ontvangen. Voorwaarde om deze behoeftestelling goed te kunnen verwerken is dat de politie deze tijdig (voor 1 maart van ieder jaar) en volledig (het is voor de PA duidelijk wat de vereisten voor de beginnend beroepsbeoefenaar zijn) aan de PA heeft verstrekt. De PA toont aan dat zij deze behoeftestelling heeft gebruikt als basis voor haar onderwijs.

⁸ Het toezichtkader politieonderwijs definieert wat de Inspectie verstaat onder kwaliteit. Deze term valt uiteen in een aantal kwaliteitsaspecten. Het toezichtkader met een beschrijving van alle kwaliteitsaspecten is te vinden op de [website van de Inspectie](#).

2. *In hoeverre is het onderwijsaanbod van de Politieacademie gebaseerd op de door de politie aangegeven kwantitatieve behoefte?*

De PA toont aan de kwantitatieve behoeftestelling van de politie te hebben ontvangen. Voorwaarde om deze behoeftestelling goed te kunnen verwerken is dat de politie deze tijdig (voor 1 maart van ieder jaar) aan de PA heeft verstrekt. De PA toont aan dat zij deze behoeftestelling heeft gebruikt als basis voor haar onderwijsaanbod.

Throughput richt zich op de uitvoering van het opleidingsprogramma en de aanwezigheid van een kwaliteitszorgsysteem hierbij. Voor een groot deel van de opleidingen aan de PA geldt dat dit programma deels wordt uitgevoerd op de PA (in de schoolomgeving) en deels in de praktijk (tijdens een stageperiode in de eenheid). Een kleiner deel van de opleidingen wordt alleen uitgevoerd binnen de omgeving van de PA zelf. Vanzelfsprekend komt onderzoeksvraag vier in deze gevallen te vervallen. Een voorwaarde voor een goede uitvoering van het onderwijsproces is de kwaliteitsborging: de PA moet de kwaliteit van haar onderwijs kunnen garanderen en hierover verantwoording kunnen afleggen. Dit leidt tot de volgende onderzoeksvragen:

3. *In hoeverre wordt het onderwijsprogramma uitgevoerd en worden studenten ondersteund en begeleid?*

De PA toont aan dat zij streeft naar de voorwaarden voor een goede uitvoering van het onderwijsprogramma op de PA. Hieronder vallen ten minste:

- De deskundigheid van de uitvoerders: de docenten en gastdocenten.
- De wijze waarop de docenten het programma uitvoeren (werkprocedures).
- De wijze waarop de docenten de politiemedewerkers begeleiden tijdens hun opleiding (studievoortgang), zowel op de PA als tijdens de praktijkperiode in de eenheid.

4. *In hoeverre worden studenten tijdens hun praktijkperiode in de eenheid ondersteund en begeleid en krijgen zij voldoende gelegenheid om te leren?*

De PA toont aan dat zij streeft naar de voorwaarden voor een goede uitvoering van het onderwijsprogramma tijdens de praktijkperiode in de eenheid. Hieronder vallen ten minste:

- De deskundigheid van de uitvoerders: de trajectbegeleiders en praktijkbegeleiders.
- De wijze waarop het programma in de praktijk wordt uitgevoerd.

5. *In welke mate is er bij de opleiding een functionerend kwaliteitszorgsysteem aanwezig?*

De PA toont aan haar opvattingen en ambitie over de kwaliteit van de opleiding te hebben geformuleerd en vastgesteld in een strategisch document (plan). Deze opvattingen en ambities heeft zij vervolgens aantoonbaar doorvertaald naar concrete doelen en activiteiten (do). De PA meet in hoeverre de doelen worden bereikt (check) en neemt eventueel aantoonbare verbetermaatregelen om de beoogde doelen te bereiken (act). Klachten signaleren mogelijke knelpunten of tekortkomingen in de kwaliteit en zij dienen dus ook gepositioneerd te zijn in het kwaliteitszorgsysteem.

Bij **output** richt de Inspectie zich op de examinering. Daar wordt immers zichtbaar of de studenten voldoende zijn opgeleid om te voldoen aan de van tevoren geformuleerde behoeftestelling. Dit leidt tot de volgende onderzoeksvraag:

6. *In hoeverre worden examens op een zorgvuldige, objectieve en valide manier afgenomen en beoordeeld?*

De PA dient ervoor te zorgen dat de examinering zorgvuldig (alle van tevoren bepaalde vereisten worden getoetst), objectief (alle studenten worden op dezelfde manier beoordeeld) en valide (de vereisten worden op de juiste manier gemeten) verloopt. Zonder een juiste registratie kan een deugdelijke afgifte van een diploma niet plaatsvinden. De PA toont aan dat zij streeft naar de voorwaarden voor een zorgvuldige, objectieve en valide examinering. Hieronder vallen ten minste:

- De *deskundigheid* van de examinatoren.
- De wijze waarop de examinatoren het examen *afnemen* (werkprocedures).
- De wijze waarop examenresultaten worden *geregistreerd*.

Outcome, ten slotte, betreft de mate waarin de afgestudeerde politiemedewerkers in staat zijn om goed te functioneren binnen de beroepspraktijk. Hiervoor beantwoordt de Inspectie de volgende onderzoeksvragen:

7. *In hoeverre vinden afgestudeerden dat de opleiding hen die competenties heeft aangeleerd die zij nodig hebben om hun functie te kunnen uitoefenen?*

8. *In hoeverre vinden leidinggevendenden in het korps dat de opleiding de afgestudeerden die competenties heeft aangeleerd die zij nodig hebben om hun functie te kunnen uitoefenen?*

De PA toont aan dat zij een beeld heeft van de tevredenheid van afgestudeerden (minimaal een half jaar geleden de opleiding afgerond) en hun leidinggevendenden over de bruikbaarheid van de opleiding voor het uitoefenen van hun functie. Zij streeft ernaar dat er structureel onderzoek (meermalig en gepland) wordt gedaan naar de tevredenheid van afgestudeerden en hun leidinggevendenden over de opleiding. Dit onderzoek is actueel (maximaal twee jaar oud) en de uitkomsten/conclusies zijn herleidbaar en navolgbaar. De PA toont aan dat de uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt om de opleiding waar nodig te verbeteren.

1.2.2 Onderzoeksaanpak

Dit deelonderzoek is gefaseerd verlopen. De Inspectie heeft eerst aan de PA gevraagd om met behulp van documenten aan te tonen dat zij voldoet aan de geselecteerde kwaliteitscriteria. Na deze fase van documentenanalyse, heeft de Inspectie een verdieping op deze informatie aangebracht door middel van interviews met de actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van HZZ. De Inspectie koos voor groepsinterviews om vanuit de interactie tussen de verschillende deelnemers, meerdere meningen en inzichten te verzamelen. De volgende actoren zijn geïnterviewd:

- drie studenten;
- twee docenten die ook leerprocesbegeleider en examinator zijn;
- drie praktijkbegeleiders;
- een onderwijskundige;
- de teamchef van het team Thematische Opsporing van de Politieacademie.

De door de PA verstrekte informatie over docenten en examinatoren, is door middel van een steekproef van de personeelsdossiers, en de registratie in Osiris⁹ en

⁹ OSIRIS is het studieinformatiesysteem van de PA waarin onder andere examens en examenresultaten worden geregistreerd.

ATON¹⁰, gecontroleerd op juistheid. Hierbij zijn vier personeelsdossiers geselecteerd en is de informatie van vier examinatoren geselecteerd. Vervolgens is de registratie van de resultaten van twee examens gecontroleerd.

1.3 Leeswijzer

Na deze inleiding volgt in hoofdstuk twee een korte samenvatting van de context, aanleiding en inhoud van de opleiding Handelen in zedenzaken. In hoofdstuk drie beantwoordt de Inspectie de onderzoeksvragen. Dit doet zij door per onderzoeksvraag haar bevindingen weer te geven en een antwoord op de vraag te formuleren. Na de beantwoording van alle onderzoeksvragen over een kwaliteitsaspect, vormt de Inspectie een conclusie over het gehele kwaliteitsaspect. Deze rapportage sluit af met een algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding Handelen in zedenzaken.

¹⁰ ATON is het centrale systeem van de PA waarin de examinatoren staan geregistreerd.

2

De opleiding Handelen in zedenzaken

De opleiding Handelen in zedenzaken is voor rechercheurs die zich willen professionaliseren in het opsporen van zedenzaken en leidt de beginnend zedenrechercheur op om zelfstandig uitvoering te geven aan de functie. De opleiding duurt 6 tot 12 maanden (24 studieweken) en leidt op tot gecertificeerd zedenrechercheur. De opleiding is een combinatie van praktisch en theoretisch gericht onderwijs. Studenten zijn werkzaam binnen een Team Zeden en hebben binnen het team een gecertificeerd zedenrechercheur als praktijkbegeleider. De opleiding wordt verzorgd door het organisatieonderdeel Vakspecialistisch Politieonderwijs (VPO), Team Thematische Opsporing, cluster Zeden en Kinderporno.

2.1 De zedenrechercheur

Het vak van zedenrechercheur vraagt een tactisch brede opsporingshouding met aandacht voor een juiste balans tussen zakelijke en persoonlijke belangen die bij zedendelicten beiden een grote rol spelen. Daarom worden de studenten gedurende deze opleiding steeds geconfronteerd met deze aspecten en de manier waarop zij dit in hun functie tot een professionele werkhouding kunnen integreren. Tijdens de opleiding staat de voortdurende aandacht voor een neutrale beroepshouding en transparantie in het werk van de zedenrechercheur centraal.¹¹

Voor het werk binnen de thematische opsporing van zeden heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid een kwaliteits- en een uitvoeringsnorm vastgesteld. Zedenrechercheurs dienen aan beide te voldoen, voor ondersteunende en leidinggevende medewerkers is alleen de uitvoeringsnorm van toepassing. De kwaliteitsnorm houdt in dat de opsporingsambtenaar met goed gevolg heeft voldaan aan de examenvereisten van de opleiding Handelen in Zedenzaken die door de minister van Justitie en Veiligheid is vastgesteld.¹²

2.2 De opleiding Handelen in zedenzaken

De opleiding Handelen in zedenzaken wordt sinds november 2017 aangeboden en is een herziening van de opleiding Opsporen Zedenzaken. Deze herziening betreft zowel de opzet en de inhoud en was nodig om aan te sluiten bij de laatste

¹¹ Politieacademie, Opleidingsdossier HZZ, blz. 9.

¹² Idem, blz. 4

ontwikkelingen op zowel de inzet van leermethoden/leerproces als de inhoudelijke aspecten zoals tactisch (financieel) rechercheren en het horen van jonge en kwetsbare personen.¹³ De opleiding Handelen in zedenzaken is een verplicht onderdeel van de afstudeerrichting Zedenrecherche van de Leergang Recherchemedewerker, Tactisch Rechercheur.

Sinds de start van de opleiding in 2017 hebben in totaal 45 medewerkers de opleiding Handelen in zedenzaken gevolgd of volgen deze nog steeds.

¹³ Nationale Politie, Opdracht verzoek en uitwerking HZZ, blz. 3.

3

Bevindingen en conclusies

3.1 Behoeftestelling

3.1.1 Kwalitatieve behoeftestelling

De PA ontving in 2016 van de politie achtereenvolgens het 'Advies tot Ontwikkeltraject', een brief met de 'Opdracht verzoek en uitwerking Handelen in Zedenzaken (HZZ)' en het 'Verzoek tot uitwerking'. In deze documenten staat de kwalitatieve behoefte van de politie beschreven, deze geven een voldoende volledige beschrijving van de inhoudelijke eisen. De PA heeft het 'Verzoek tot uitwerking' verwerkt in haar onderwijs en dit vastgelegd in het opleidingsdossier. Hierin staat beschreven hoe de kwalificaties zijn omgezet in onderwijs. Tevens is er een startprofiel met kwalificatie- en examenvereisten vastgesteld. Voor het werk binnen de thematische opsporing van zeden heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid een kwaliteits- en een uitvoeringsnorm opgesteld. De PA heeft deze stukken aangeleverd.

In hoeverre is het onderwijsaanbod van de Politieacademie gebaseerd op de door de politie aangegeven kwalitatieve behoefte?

Hoewel er nog geen sprake is van een jaarlijkse actualisatie, is de kwalitatieve behoeftestelling nog voldoende actueel en volledig om door de Politieacademie te worden verwerkt in het onderwijs.

3.1.2 Kwantitatieve behoeftestelling

Uit de door de PA aangeleverde stukken blijkt dat er discrepantie zit in de kwantitatieve behoeftestelling van de politie en in het aanbod van de PA voor 2018. Uit de gesprekken die de Inspectie voerde blijkt dat dit het gevolg is van het verschil in informatie afkomstig uit het formele proces van behoeftestelling en het informele proces, wat daaraan parallel loopt. In dit laatste proces haalt het Team Thematische Opsporing, waar HZZ onderdeel van uitmaakt, informatie op in hun eigen netwerk om op die manier te kunnen anticiperen op de formele behoeftestelling en deze te verwerken in het onderwijsaanbod. De formele behoeftestelling is veelal gebaseerd op historische gegevens en om die reden niet actueel en volledig.

De PA geeft aan te weinig capaciteit te hebben om aan de vraag te kunnen voldoen. Om hier enigszins aan tegemoet te komen heeft de PA er voor gekozen de groepen te vergroten en 15 studenten in plaats van 12 studenten per opleiding toe te laten. De PA geeft aan dat, 2017 meegerekend, er momenteel 45 studenten HZZ zijn.

Kijkend naar komende jaren constateert de Inspectie dat de PA tijdig de kwantitatieve behoeftestelling voor 2019 heeft ontvangen. De politie vraagt om 21 opleidingsplaatsen voor 2019. Hoeveel van deze plaatsen ook daadwerkelijk kunnen worden toegekend was ten tijde van het onderzoek niet duidelijk. Er is door de politie op 1 maart 2018 een Strategisch Ontwikkelplan 2019-2022 aangeleverd. Hierin wordt de opleiding HZZ in het geheel niet genoemd en er is ook geen meerjarige kwantitatieve behoeftestelling geuit.

In hoeverre is het onderwijsaanbod van de Politieacademie gebaseerd op de door de politie aangegeven kwantitatieve behoefte?

Hoewel de kwantitatieve behoeftestelling tijdig was, voldeed deze niet aan de voorwaarden voor een goede verwerking in het onderwijsaanbod. De kwantitatieve behoeftestelling was niet realistisch, incompleet en tevens ontbrak de meerjarige prognose. De Politieacademie heeft te weinig capaciteit om aan de vraag (voor zover die helder is) te voldoen.

Conclusie behoeftestelling:

De opleiding Handelen in zedenzaken is gebaseerd op de kwalitatieve behoeftestelling van de politie. De Politieacademie is echter niet goed in staat te anticiperen op de kwantitatieve behoeftestelling omdat deze onvolledig is. Tevens kan zij wegens capaciteitstekort niet volledig voldoen aan de kwantitatieve behoeftestelling van de politie.

3.2 Uitvoering van het programma en kwaliteitsborging

3.2.1 Uitvoering programma op de Politieacademie

Docenten

De opleiding HZZ valt onder het Team Thematische Opsporing (TTO) van de PA. Uit de monitor blijkt dat 67% van de docenten van het TTO voldoet aan de gewenste pedagogisch didactische bekwaamheid. 52% van de docenten van TTO voldoet aan het gewenste opleidingsniveau. Het cluster Zeden en Kinderporno verzorgt de opleiding HZZ. Binnen dit cluster zijn vier docenten werkzaam. Daarvan zijn twee docenten Hbo opgeleid. Zij beschikken over een Pedagogisch Didactische Aantekening (PDA), maar moeten nog een Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG)¹⁴ behalen. Uit het teamplan en de daarin opgenomen professionaliseringsparagraaf, blijkt niet wanneer de twee docenten hun PDG gaan

¹⁴ Het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift is een bewijs van de didactische bekwaamheid van docenten in het mbo. De Pedagogisch Didactische Aantekening geldt voor vakinstructeurs in het mbo.

behalen. Twee docenten zijn Mbo opgeleid, voor hen is het PDG niet van toepassing daar zij in 2021 met pensioen gaan. Het TTO en het cluster Zeden en Kinderporno, voldoen hiermee niet aan de deskundigheidseisen van de PA. Daarnaast hebben het team en het cluster capaciteitstekort. Dit heeft invloed op de mate waarin aan de kwantitatieve behoeftestelling kan worden voldaan, maar ook aan de wijze waarop uitvoering gegeven kan worden aan de professionaliseringsopgave. De tijd en ruimte die docenten nodig hebben voor opleiding, training en bijscholing komt hierdoor in het geding. Uit de aangeleverde documenten blijkt dat het management stuurt op professionalisering en hierover aan de directie rapporteert.

De PA beschikt momenteel niet over een medewerkerstevredenheids-onderzoek.

Gastdocenten

Uit de aangeleverde stukken blijkt dat de PA voor de opleiding HZZ gebruik maakt van gastdocenten. Uit de stukken is niet te herleiden hoe de PA de deskundigheid van de gastdocenten heeft geborgd. De PA geeft in gesprekken met de Inspectie aan dat de docenten nauw betrokken zijn bij de inzet van gastdocenten; ze geven gezamenlijk invulling aan de les, zijn hierbij aanwezig en evalueren de les.

Leerprocesbegeleiders

De PA geeft aan dat studenten worden begeleid door een docent in de rol van leerprocesbegeleider. In het document 'Studentenbegeleiding HZZ' staat een beschrijving van het profiel van de leerprocesbegeleider, de werkzaamheden, taken en de geschatte tijd voor de begeleiding van een student. Uit de gesprekken die de Inspectie voerde blijkt dat deze begeleiding naar ieders tevredenheid verloopt. Er vinden gesprekken plaats tussen de student en de leerprocesbegeleider, al dan niet samen met de praktijkbegeleider. De rol van praktijkbegeleider wordt in paragraaf 3.2.2. nader toegelicht.

Uitvoering

De PA onderbouwt met diverse documenten de wijze waarop het onderwijs tot uitvoering komt. De opbouw en de doelstelling van de les wordt beschreven in een lesplan. De docenten bespreken het onderwijs in intervisiebijeenkomsten en houden hier een journaal van bij. Er is een evaluatie- en ontwikkelkalender waarin de intervisiemomenten met de docenten gepland staan. Tevens worden de lessen met studenten geëvalueerd. Hieruit blijkt dat studenten over het algemeen tevreden zijn. Studenten ervaren dat hun feedback direct tot verbetering leidt. De Inspectie constateert op basis van de gesprekken dat er grote verschillen bestaan tussen het kennis- en ervaringsniveau van de studenten. Deze diversiteit van de groep studenten maakt het lastig om een lesprogramma aan te bieden dat aan alle wensen en verwachtingen tegemoet komt.

Evaluaties

Het onderwijs wordt onder studenten geëvalueerd met behulp van Questback. De herziene opleiding HZZ is eind 2017 gestart. Er heeft inmiddels een eerste evaluatie plaatsgevonden en hiervan is de ruwe data beschikbaar. Wanneer deze data geanalyseerd is en de resultaten daartoe aanleiding geven, zal de opleiding aangepast worden.

In hoeverre wordt het onderwijsprogramma uitgevoerd en worden studenten ondersteund en begeleid?

De uitvoering van het programma op de PA is ingericht en wordt volgens plan uitgevoerd. Een zorgpunt is de kwalitatieve en kwantitatieve bezetting van het docententeam. Zij voldoen niet aan de professionaliseringsopgave van de PA. Het is van groot belang dat het team over (onder andere) voldoende pedagogisch-didactische kennis beschikt om onderwijs te verzorgen dat, gezien de diversiteit, alle studenten aanspreekt.

3.2.2 Uitvoering praktijkperiode in de eenheid

Elke student HZZ is werkzaam binnen een Team Zeden en heeft binnen dat team een gecertificeerd zedenrechercheur als praktijkbegeleider. De praktijkbegeleiders zijn geworven met behulp van een profiel. In het document 'Werkzaamheden en verantwoordelijkheden Praktijkbegeleider HZZ' beschrijft de PA wat er van de praktijkbegeleider wordt verwacht en welke tijdsinvestering dit vraagt. Dit is tevens met het korps afgestemd. Studenten lopen eerst (minimaal) zes maanden met de praktijkbegeleider mee alvorens zij starten met de opleiding. Vervolgens begeleidt de praktijkbegeleider de student tijdens de opleiding. De monitor politieopleidingen bevat geen informatie over de deskundigheid van de praktijkbegeleiders. Ter ondersteuning van de praktijkbegeleiders organiseert de PA voorlichtings- en trainingsdagen en zijn er intervisies gepland. Tevens vinden er gesprekken plaats met de student en diens leerprocesbegeleider. De praktijkbegeleiding wordt geëvalueerd onder studenten, docenten en vertegenwoordigers vanuit het Landelijk Programma Zeden Kinderporno Kindersekstoerisme. Uit de gesprekken die de Inspectie voerde, blijkt dat de praktijkbegeleiding verschillend wordt ervaren. Deze verschillen betreffen de inzet en betrokkenheid van de praktijkbegeleiders en de tijd dat studenten in de eenheden worden vrijgemaakt voor studie. Daarnaast komt naar voren dat de respondenten graag meer contact tussen PA en de praktijk willen.

In hoeverre worden studenten tijdens hun praktijkperiode in de eenheid ondersteund en begeleid en krijgen zij voldoende gelegenheid om te leren?

De uitvoering van het programma in de eenheid is ingericht. De opleiding in zijn huidige vorm is recent gestart, om die reden hebben de praktijkbegeleiders nog niet veel ervaring opgedaan. De uitvoering in de eenheid dient hierom nog verder te groeien en vorm te krijgen.

3.2.3 Kwaliteitsborging

De ambities en opvattingen van het TTO staan beschreven in het teamplan. Hierin wordt ook aandacht besteed aan het cluster Zeden en Kinderporno, waar HZZ onderdeel van uitmaakt. Er is een evaluatie- en ontwikkelkalender waarin acties staan gepland, zoals de diverse evaluatiemomenten.

Er vinden op meerdere niveaus evaluaties plaats van het onderwijs. De docenten evalueren elke lesdag en voeren waar nodig direct (kleine) aanpassingen door. De

lessen met de gastdocenten worden geëvalueerd. Er vinden evaluaties plaats met de student, leerprocesbegeleider en praktijkbegeleider. De eerste systematische evaluatie onder studenten middels Questback is inmiddels afgenomen. De evaluaties onder afgestudeerden en leidinggevendenden worden voorbereid. De PA registreert (de aard van) klachten nog niet systematisch naar opleiding, cluster of team.

De opleidingscommissie is ingericht en voor het eerst bij elkaar gekomen. Het management, zowel de teamchef als de hoofden VPO sturen op kwaliteitszorg en rapporteren hierover. Uit de gesprekken maakt de Inspectie op dat er veel aandacht is voor de kwaliteitszorg en waar nodig wordt hier de onderwijskundige bij betrokken.

In welke mate is er bij de opleiding een functionerend kwaliteitszorgsysteem aanwezig?

De plan-do-check-act-cyclus, en daarmee de kwaliteitsborging van deze nieuwe opleiding, is ingericht en begint op gang te komen. Op een lager niveau loopt deze cyclus al: docenten evalueren elke dag de les en voeren waar nodig direct kleinere aanpassingen door. De Inspectie is positief over de kwaliteitscultuur; de aandacht wat het team heeft voor de kwaliteitsborging.

Conclusie uitvoering programma en kwaliteitsborging:

De Inspectie is overwegend positief over de uitvoering van het programma van Handelen in zedenzaken. Wel ziet zij aandachtspunten in het op orde brengen en houden van de deskundigheid van het docententeam en de uitvoering van het programma in de praktijk. De kwaliteit van de opleiding is op diverse niveaus geborgd.

3.3 Uitvoering van de examinering

Examinatoren

Uit het door de PA aangeleverde overzicht blijkt dat de HZZ over 22 gecertificeerde examinatoren beschikt. De meest recente kwaliteitsbeoordeling is in juni 2017, dus voor de nieuwe opzet, uitgevoerd. Aan de examinatoren wordt intervisie geboden.

Afname

Wegens het ontwikkelen van een nieuw valideringsproces, vinden er geen validaties plaats. Het team heeft daarom zelf met de onderwijskundige een 'meerogen'-systematiek ingericht. De meest recente visitatie vond in juni 2018 plaats.

Er is een examendocument vastgesteld waarin staat omschreven wat de bedoeling is van het examen en waarop wordt beoordeeld. Tevens is er een toelichtingsdocument dat de examiner handvatten biedt bij het afnemen van het examen. Ook staan hierin de beoordelingscriteria en wegingscriteria beschreven.

Het kan voorkomen dat praktijkbegeleiders als externe examiner hun eigen student beoordelen voor het examen in de eenheid. Zij hebben voldoende handvatten tot hun beschikking staan om dit uit te voeren, desondanks is het risico

aanwezig dat de student onvoldoende objectief wordt beoordeeld. Het docententeam herkent en erkent dit risico en probeert deze situatie te voorkomen door hier niet de eigen praktijkbegeleider voor in te plannen.

Registratie

De examenresultaten worden geregistreerd in Osiris, waarna het Onderwijsservicepunt deze verwerkt tot een certificaat/diploma. De HZZ voldoet hiermee aan de voorwaarden voor een deugdelijke registratie.

In hoeverre worden examens op een zorgvuldige, objectieve en valide manier afgenomen en beoordeeld?

De Politieacademie levert voldoende inspanning om de uitvoering van de examinering zorgvuldig, objectief en valide te laten verlopen. Het blijft wel zaak om scherp te blijven op de objectiviteit van de praktijkexaminatoren.

Conclusie uitvoering van de examinering:

De uitvoering van de examinering verloopt op een zorgvuldige en valide wijze. Wel vraagt de Inspectie aandacht om de objectiviteit van examinatoren te borgen.

3.4 Tevredenheid afgestudeerden en leidinggevenden

3.4.1 Tevredenheid afgestudeerden

De vernieuwde opleiding HZZ is begin 2018 gestart en is nog niet afgerond. Er heeft om die reden nog geen onderzoek plaatsgevonden onder afgestudeerden. De PA heeft wel al voorbereidingen getroffen om deze evaluaties in november 2018 te gaan uitvoeren.

In hoeverre vinden afgestudeerden dat de opleiding hen die competenties heeft aangeleerd die zij nodig hebben om hun functie te kunnen uitoefenen?

Er heeft nog geen onderzoek naar de tevredenheid van afgestudeerden plaatsgevonden.

3.4.2 Tevredenheid leidinggevenden

De vernieuwde opleiding HZZ is begin 2018 gestart en is nog niet afgerond. Er heeft om die reden nog geen onderzoek plaatsgevonden onder leidinggevenden. De PA heeft wel al voorbereidingen getroffen om deze evaluaties in november 2018 te gaan uitvoeren.

In hoeverre vinden leidinggevenden in het korps dat de opleiding de afgestudeerden die competenties heeft aangeleerd die zij nodig hebben om hun functie te kunnen uitoefenen?

Er heeft nog geen onderzoek naar de tevredenheid van leidinggevenden plaatsgevonden.

Conclusie tevredenheid afgestudeerden en leidinggevenden:

Handelen in zedenzaken is een nieuwe opleiding, om die reden is de tevredenheid van afgestudeerden en leidinggevenden nog niet gemeten. De Politieacademie treft voorbereidingen om deze evaluaties af te nemen zodra de opleiding is afgerond.

3.5 Conclusie en aanbevelingen

De opleiding '**Handelen in Zedenzaken**' voldoet aan de voorwaarden voor aansluiting op de praktijk en bereidt politiemedewerkers voor op het uitvoeren van hun functie.

HZZ is een vernieuwde opleiding die sinds november 2017 wordt aangeboden. De opleiding is met oog voor kwaliteit opgezet. De Inspectie is positief over de kwaliteitscultuur van het team dat deze opleiding verzorgt.

Het feit dat de opleiding nieuw is, brengt in de uitvoering nog enige ontwikkelpunten met zich mee. Zo zal de inzet van praktijkbegeleiders en examinering nog moeten groeien.

De Inspectie ziet verder een zorgpunt in de kwantiteit en de kwaliteit van het docententeam. Duidelijkheid over kwantitatieve behoeftstelling (voor meerdere jaren) kan de Politieacademie helpen om enerzijds haar capaciteitsbehoefte meer concreet te maken en anderzijds om bij- en omscholingsactiviteiten beter te plannen.

De Inspectie doet de volgende aanbevelingen aan de Politieacademie:

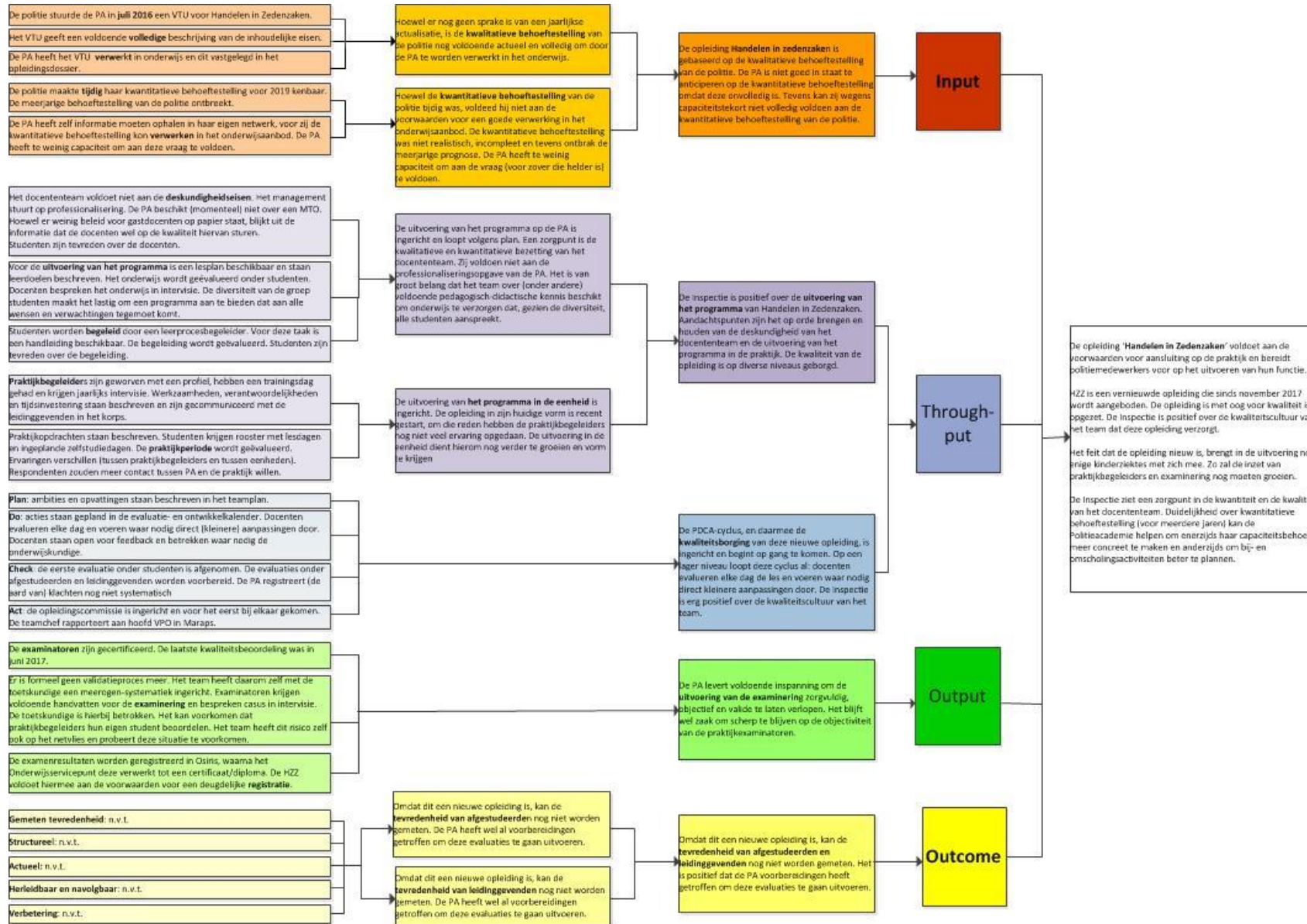
- Breng, in samenwerking met de politie, het proces van de behoeftstelling op orde.
- Draag zorg voor een voldoende kwantitatieve en kwalitatieve personele bezetting, zowel op de Politieacademie als in de eenheden.
- Voorkom dat examinatoren studenten moeten beoordelen die zij ook begeleiden in de praktijkperiode.
- Evalueer de opleiding zo spoedig mogelijk met afgestudeerden en hun leidinggevenden en pas indien nodig de opleiding aan.

De Inspectie beziet de bevindingen en conclusies van de afzonderlijke opleidingen in hun onderlinge samenhang en neemt de eventuele rode draden op in een meta-rapportage 'Jaarbeeld politieonderwijs 2018' en het 'Jaarbeeld opsporing'.

I

Bijlage Analyseschema

II

Bijlage Wederhoortabel

Nr.	Inzagepartij	Hst / paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste...laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie	Reactie Inspectie
1	Politieacademie	Geen feitelijke onjuistheden geconstateerd.			

III

Bijlage Afkortingen

Afkorting	Betekenis
ATON	Geautomatiseerd computersysteem van de PA waarin de examinatoren staan geregistreerd
BPO	Basis Politieonderwijs
Hbo	Hoger Beroepsonderwijs
HZZ	Handelen in zedenzaken
Inspectie	Inspectie Justitie en Veiligheid
Mbo	Middelbaar Beroepsonderwijs
MTO	Medewerker Tevredenheidsonderzoek
NP	Nationale Politie
Osiris	Studieinformatiesysteem van de PA waarin onder andere examens en examenresultaten worden geregistreerd.
PA	Politieacademie
PDA	Pedagogisch Didactische Aantekening
PDCA	Plan Do Check Act
PDG	Pedagogisch Didactisch Getuigschrift
TTO	Team Thematische Opsporing
VPO	Vakspecialistisch Politieonderwijs

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

*De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken
toezicht op het terrein van justitie en veiligheid
om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen,
om risico's te signaleren
en om organisaties aan te zetten tot verbetering.
Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.*

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectie-jenv.nl

November 2018

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*